

Vergaderjaar 1988–1989

18 998

Aanvulling van de overgangswet Nieuw Burgerlijk Wetboek (Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B. W. (elfde gedeelte))

Nr. 11

NOTA VAN VERBETERING

Ontvangen 1 juni 1989

In hoofdstuk I van het gewijzigd voorstel van wet (stuk nr. 10) moeten de volgende verbeteringen worden aangebracht:

I

In artikel 68 wordt «de inwerking getreden» vervangen door: de in werking getreden.

II

In artikel 86, vijfde lid, eerste volzin, wordt «uitwinnig» vervangen door: uitwinning.

III

Na de aanduiding van «Artikel 103» wordt een punt geplaatst.

IV

In artikel 115, tweede lid, wordt na «gedurende een termijn van» ingevoegd: drie.

V

In artikel 151, vijfde lid, wordt «ontstaan» vervangen door: ontstaat.

VI

In artikel 151, zesde lid, wordt «De leden 1–4» vervangen door: de leden 1–5.

Vergaderjaar 1988–1989

18 998

Aanvulling van de Overgangswet Nieuw Burgerlijk Wetboek (Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 NBW elfde gedeelte)

Nr. 12

NADERE NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 1 juni 1989

Na de indiening van de Nota naar aanleiding van het Eindverslag onder nr. 8 ontstond de behoefte aan een enkele aanvulling, leidend tot enige wijziging van het wetsontwerp, welke hierbij onder nr. 11 is bijgevoegd.

Artikel 78. Het artikel bevat de overgangsregels voor de gevolgen onder het nieuwe recht van de in- en overschrijvingen, die onder het oude recht in de openbare registers zijn geschied. Het is gebleken dat die regels behoren te worden uitgestrekt tot de aantekeningen die overeenkomstig het huidige recht zonder in- en overschrijving van een stuk door de bewaarder worden geplaatst in de openbare registers bij de betrokken in- dan wel overschrijving. Deze aantekeningen betreffen o.m. doorhalingen van hypotheek en beslagen.

Door de voorgestelde aanvulling van het eerste lid worden aan die aantekeningen in het algemeen en aan de doorhalingen in het bijzonder de rechtsgevolgen verbonden, die het nieuwe recht toekent aan feiten die kenbaar zijn door raadpleging van de openbare registers. De voorgestelde aanvulling brengt tevens mee, dat onder het oude recht plaatsgehad hebbende doorhalingen niet alsnog behoeven te berusten op een verklaring van waardeeloosheid als bedoeld in de artikelen 3.1.2.10 en 3.1.2.10a dan wel op een verklaring als bedoeld in de artikelen 3.9.4.19 dan wel 3.9.4.20 N.B.W.

Bij het vorenstaande dient bedacht te worden, dat registeronderzoek omvat raadpleging van onder de bewaarder berustende, niet ingeschreven stukken op grond waarvan de aantekening, in casu in de vorm van doorhaling, indertijd is geschied, alsmede dat die doorhaling onder het huidige recht de enige wijze is om in de openbare registers het tenietgaan van hypotheek en het vervallen van beslagen kenbaar te maken. Men zie in dezen hetgeen is opgemerkt bij de Algemene opmerkingen van de memorie van antwoord bij de Kadasterwet onder 7 en 8 (Kamerstukken II 1986/87, 17 496, nr. 23, blzn. 10 e.v.).

Artikelen 88 en 151. 1. In haar eindverslag heeft de Vaste Commissie mij om een uitleg van het eerste van deze beide artikelen gevraagd. De in de nota naar aanleiding daarvan gegeven uitleg zou ik alsnog willen verduidelijken en daaraan een tekstwijziging verbinden, welke, naar ik hoop, het inzicht in deze overgangsproblematiek vergemakkelijkt.

2. Men mag ervan uitgaan dat artikel 3.4.2.3a lid 1 weergeeft hetgeen thans in artikel 2014 eerste lid wordt gelezen: ondanks onbevoegdheid van de vervreemder is, indien aan zekere vereisten wordt voldaan, de overdracht van roerende zaken die geen registergoed zijn, en van rechten aan order of toonder geldig. De hoofdregel daarbij is dat het rechtsgevolg van die geldige overdracht, de (eigendoms)overgang van het goed op de verkrijger, onmiddellijk intreedt. Voor ontvreemde en verloren zaken maakt het tweede lid van artikel 2014 op dit laatste evenwel inbreuk, door die overgang afhankelijk te stellen van een, aan een termijn gebonden, voorwaarde. Loopt de termijn af, zonder dat het goed is gerevindiceerd, dan gaat het definitief op de verkrijger over, en wel op grond van artikel 2014 eerste lid. Anders gezegd, de overgang van een gestolen of verloren zaak op de derde-verkrijger krachtens de geldige overdracht wordt uitsluitend verhinderd door het bestaan en de werking van het tweede lid van artikel 2014. Dit verandert niet doordat artikel 2014 eerste lid ten gevolge van de inwerkingtreding van Boek 3 buiten werking treedt. Die bepaling heeft haar werking dan immers reeds gedaan door overdrachten, onder haar regime geschied, geldig te verklaren, indien aan bepaalde vereisten is voldaan. Of en wanneer het goed overgaat op de verkrijger, hangt alleen van het lot van artikel 2014 tweede lid af.

3. De strekking van de onderhavige overgangsbepalingen is, om aan artikel 3.4.2.3a uitgestelde werking te verlenen, en dientengevolge artikel 2014 nog één jaar na het tijdstip van inwerkingtreding van de Boeken 3 en 5 te handhaven, doch uitsluitend voor reeds vóór dat tijdstip ontvreemde of verloren zaken. Dit heeft een aantal rechtsgevolgen.

Was de dief of vinder op dat tijdstip van inwerkingtreding nog in het bezit der zaak en vervreemdt hij haar tijdens dat jaar, dan is desondanks artikel 2014 daarop nog gedurende dat jaar van toepassing. Hetzelfde geldt, als het goed wel reeds vóór de inwerkingtreding van Boek 3 was vervreemd, doch de overdracht niet overeenkomstig artikel 2014 lid 1 geldig was, en in het jaar na de inwerkingtreding van Boek 3 alsnog een, nu geldige, overdracht volgt.

Was de zaak reeds vóór de inwerkingtreding van Boek 3 overeenkomstig artikel 2014 lid 1 geldig overgedragen, en liep de termijn van het tweede lid van dat artikel nog bij de inwerkingtreding van de Boeken 3 en 5, dan blijft die termijn, zij het hoogstens een jaar, doorlopen.

Loopt de termijn binnen het jaar af zonder dat er gerevindiceerd is, dan wordt de verkrijger onvoorwaardelijk eigenaar, en wel, zoals uiteengezet, nog op grond van het oude artikel 2014 eerste lid.

4. Na afloop van het jaar verdwijnt artikel 2014 tweede lid, en daarmee, voor zover daarvoor niets in de plaats komt, de hinderpaal voor de onvoorwaardelijke eigendomsovergang op grond van een overdracht voordien. Bij de ontvreemde goederen geldt dat de in artikel 3.4.2.3a lid 3 in de onderdelen a en b uitgezonderde zaken; voor de verloren goederen kent het nieuwe recht in het geheel geen beperking of uitstel van de eigendomsovergang meer. Dat betekent dat aan het einde van het jaar al deze zaken, voor zover niet gerevindiceerd en voor zover de termijn van artikel 2014 tweede lid nog niet was verlopen, definitief op de verkrijger zijn overgegaan, en wel op grond van de eerdere, krachtens artikel 2014 lid 1 geldige, overdracht. Voor de ontvreemde zaken die niet onder a of b zijn uitgezonderd, moet vervolgens artikel 3.4.2.3a lid 3 in de plaats van artikel 2014 tweede lid treden. Na afloop van de daar genoemde termijnen gaan ook die goederen, zo zij niet tijdig zijn gerevindiceerd, onvoorwaardelijk over op de verkrijger, eveneens nog op grond van de krachtens artikel 2014 eerste lid geldige overdracht.

5. In de thans voor de artikelen 88 lid 1 en 151 lid 4 voorgestelde teksten is gepoogd, het bovenstaande helderder dan tevoren vast te

leggen. In de eerste zin wordt aan artikel 3.4.2.3a uitgestelde werking verleend met betrekking tot de, vóór de inwerkingtreding van Boek 3 ontvreemde, resp. verloren, zaken. Overeenkomstig artikel 68a lid 2 brengt dat mee, dat daarvoor nog gedurende één jaar het oude artikel 2014, zowel het eerste als het tweede lid, blijft gelden, ook voor een vervreemding na de inwerkingtreding van Boek 3. In artikel 151 lid 4 is in de eerste zin de uitzondering voor de door de burgemeester vervreemde zaken gehandhaafd.

In de tweede zin van artikel 88 lid 1 wordt nu vooropgesteld dat na afloop van het jaar artikel 2014 tweede lid wordt vervangen door artikel 3.4.2.3a lid 3. Vervolgens wordt, met het oog op artikel 69 onder a uitdrukkelijk, bepaald dat voor de onder a en b van artikel 3.4.2.3a lid 3 genoemde zaken de bevoegdheid tot terugvordering vervalt. Het in de vorige versie opgenomen vereiste dat de overdracht bij toepasselijkheid van artikel 3.4.2.3a lid 1 geldig zou zijn geweest, kan overbodig worden geacht, daar die bepaling toch geen andere vereisten stelt dan men thans ook in artikel 2014 eerste lid leest.

De tweede zin van artikel 151 lid 4 is op dezelfde wijze opgezet, doch het in de plaats treden van artikel 3.4.2.3a lid 3 geldt hiervoor uiteraard niet. Evenzeer kan hier de in de vorige versie opgenomen bepaling omtrent de voorgeschreven mededelingen verdwijnen: noch het oude recht (art. 2014) noch het nieuwe (art. 3.4.2.3a) vereist zulk een mededeling voor overdracht door de vinder aan een ander.

In de derde zin is de regel omtrent het vervallen van de beperkte rechten opgenomen; vgl. artikel 1198 derde lid en artikel 3.4.2.3a lid 2.

Opgemerkt zij nog dat van de inwerkingtreding van Boek 3 af voor de (vrucht)gebruiker artikel 3.8.17 en voor de pandhouder artikel 3.9.2.6 geldt, die aan deze beperkt gerechtigden bevoegdheden toekennen welke ook de hoofdgerechtigde toekomen. Gedurende het eerste jaar na de inwerkingtreding behoort daartoe mede de «overlevende» vordering van artikel 2014 tweede lid; vgl. de artikelen 828 en 1198 vierde lid.

Artikelen 150 en 163. Bij de voorbereiding van de Invoeringswet van de Kadasterwet is gebleken dat de regeling van de gegevens voor inschrijving van oude zakelijke rechten, resp. erfdiensbaarheden, door bestemming of herleving ontstaan, beter naar die wet kan worden overgebracht.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes